

ZYCIE PODLASIA

TYGODNIK SPOŁECZNO-GOSPODARCZY

Redakcja i Administracja: Siedlce, Piłsudskiego 6. Konto P. K. O. Nr. 65.351. Właściciel konta: K.K.O. Siedlce. Na odwrocie zaznaczyć: rachunek „Zycia Podlasia”. Telefon Nr. 90.

Administracja czynna z wyjątkiem niedziel: świąt od 12-14 codziennie. Wtorki, niedziela 12-15. Redaktor przyjmuje wiersze i piśmi od 4-12-13.

NIEBEZPIECZNE DYSPROPORCJE

Po wielokrot stwierdżam że prawde, że nasz rozwój gospodarczy jest ogromnie opóźniony. Począł się on po wojnie w warunkach po stokroć gorszych, niż w każdym innym kraju europejskim. Wzrosty i psychiczne czynniki, niemal jednokow odęgaly tu rolę. W pierwszym zaś rzędzie — długoletni brak klasnej niedoświadczoności i możliwości dyplomowania bogactwami kraju wedle potrzeb naszego narodu i naszej przynależności.

się poniżej minimum potrzeb i obejmując najniższe środki konieczności.

Tak np. do warstwowości produktów spożywczych zaliczamy: pszenicę, kukur, kawę, do fanich; żyto, kartofle. Ołóż wedle tego podziału Polska spożywa najwięcej kartofli i żyta, najmniej kawy, cukru i pszenicy.

Szkoro poziom życia jest tak niesłychanie niski, skoro nie można kierować nadmiaru ludności do przemysłu, to rzeczywiste ciśnienie demograficzne musi być wielkie i niebezpieczne. To ciśnienie wpływać musi

decydująco na kształtowanie się układu stosunków społecznych w kraju.

To że wzwanie do powołanego wysiłku, zorganizowanej akcji na wszystkich odcinkach dla zmiany tych warunków posiada ogromne praktyczne znaczenie. Z tego punktu widzenia deklaracja ideowa płk. Koca jest nie tylko wyznacznym wiary, jest praktycznym wskazaniem rozwiązania, jakie mogą być dokonywane przez poszczególne komórki naszego życia: rzemiosła, handel, przemysł, podniesienie wydajności w rolnictwie, jej udoskonalenie oraz poprawa ustroju rolnego.

Wszystkie te czynniki muszą grać razem, harmonijnie się uzupełnić, być skutecznie, stanowczo i możliwie szybko usuwać niebezpieczne dysproporcje.

Oto jest jasna, wyraźna — choć twarzą drogą działania dla zbiorowej, jednolicie kierowanej woli, oto jest kawał fanuchów, który przez karki przetrwać trzeba i ciągnąć, ciągnąć aż do zwycięstwa. Fanuch ten nie może tykać żyć ale i wiazać będzie w moc, politykę i wielkość.

Odczuwamy więc połączenie ciśnienia demograficznego, gdyż jesteśmy bardzo w tyle za innymi narodami pod względem uprzemysłowienia, a ludność przysparza się w ogromnym procencie pracy na roli. Nasz przyrost ludności wiejskiej musi w przeważającej większości pozostać na wsi, powodując nieznośne zagęszczenie terenu — wsi, gdyż nie znajdujemy ujęcia w przemyśle. Słędz się mimo mniejszej gęstości zaludnienia niż w innych krajach, odczuwamy wielokrotnie nadmiar ludności, niż w krajach, w których na 1 km² przypada więcej mieszkańców, niż u nas.

Przysłizje doroczne święto zieleni i drzew, paszczę wszelkich i małych zwierząt, święto serc ludzkich przepojonych miłością dla odradzającej się z snu zimowego przyrody, przejaw drzemającego w duszach instynktu, który nam piękno lasu każe dla poloności zachować, a razem tak zwany „Dzień lasu” przychodzi do nas z hasłem: że las — to osłona nasza przed wrogiem dżiś jeszcze, jak był przed wieloma wiekami.

Na „dzień lasu”

te, wchłania w siebie i utrzymuje przez czas dłuższy w okresie słabych wiatrów, utrudniając przejście wojskom. W gęstym podszyciu lasnym zwłaszcza ciężkie gazy dułowy trzymają się ziemi i wiele czasu trzeba czekać aż się zupełnie ulotnią.

Wojna prowadzona wśród orobków terenu wymaga od obrońców terenu męstwem przepojonych żołnierzy i w siłę woli zasobnych ich dowódców. Oczywiście, że tych samych zalet należy spodziewać się od armii nieprzyjacielskiej, a to trudniej przecie, chociażby dla przykładu weźmy fakty z wojny abisyńsko-włoskiej, podczas której ci czarni obrońcy swej ziemi dawali tyle dowodów bohaterstwa samopomocy się na rzecz obrony swej ojczyzny.

Wawozy i skały Abisynii stanowiły obronny czynnik podobnie jak lasy na poljezierzu mazurskim posiadały

powązny wpływ na przebieg akcji wojennej na początku wojny światowej w Polsce.

Las niegdyś bronił nas przed najeźdźcami Tatarów czy Szwedów, po roztajnych drogach naszej ziemi przechodziły watahy zbuntowanego koczactwa, ogniem i mieczem niszczone polskie osiedla, a bezbronna ludność chroniona swe życie i mienie w ostepach borów i uroczyskach rozległych puszczy. Las bronił Polskę pod względem gospodarczym, bronił i bronić będzie w czasie zawieruchy wojennej, broni naszego zdrowia i czystoty duchowo-fizycznej, a my, przez wdzięczność, bronić będziemy lasu i w dniu tego święta myslami objąć musimy te cząstki życia przyrody, bez której świat cały byłby martwa pustynią.

„Dzień lasu” w Polsce będzie zawsze obchodzony uroczystie. W. Kzenieniewski.

Należy do tego dodać, że cierpiąc na przeludnieniu wsi, mamy na ogół małą wydajność w gospodarce rolnej.

I tak; mając najwyższą w Europie pod względem liczebności wiejskiej, przynależącej na 1 km² powierzchni żyłkowej, uzyskujemy po Portugalii, Rumunii i Hiszpanii najmniejszą wydajność z 1 ha zboża (w Polsce 11 q, w W. Brytanii 20,8, Szwajcarii 20,6, Belgii 24,4, Danii 25,5, Norwegii 18,5, Czechach 17,4, Niemczech 18,9, Itali 14,7 i t. d.). Podobnie w produkcji kartofli uzyskiwana wydajność z ha przedstawia się raczej słabiej, stajemy się niżsi od Niemiec, Austrii, Szwecji, Norwegii, Portugalii, Hiszpanii, Belgii, Szwajcarii i Holandii.

Zdawałoby się, że w okresie udoskonalonej techniki wojennej, w współczesnym wysiłku mózgow ludzkich nad wyznalczkami masowego niszczenia ludzkości, wśród zgrzytu tanków i huk potężnych dział, terkanie maszyn niosących w przestrzeń iśną tam kul na sekundę, w czarnych i białych mgłach zabójczo działających gazów — nie ma nie takiego na powierzchni ziemi, co mogłoby chronić nas przed śmiercią, chyba jakieś konkretnie żelazo — beton lub specjalne schrony, montowane w głębokościach brzońskiej podkasz wronych zmagają ziemi.

Tymczasem okazało się, że współczesna wojna cenit las jako pierwotną czynność obrony. Jest to nie do przecięcia dziesiątki nieprzewidywalnych sytuacji, z którymi poważnie musi się liczyć tak wróg jak i obrońca, chyba jakieś rozróżnienie. Tak potężny argument sily wojennej, jakim jest dziś lotnictwo, nawet w polowie nie jest tak niebezpieczny w terenie, w którym są gęsto rozrzucone chociażby najmniejsze nawet wysypki lasów. Nieprzyjaciel nie lubi lasu, niechętnie się w nim zapuszcza, a i jakże często znajdujemy w nim swą historię w dziejach ostatniej wojny, mają również swoją wojenną komercję istniejącą na ziemi. Polski puszcze lub nawet większe kompleksy lasów, które tak wybitnie utrudlały w 1920 roku, nasuwają się na nasze wachodu.

Wielką się bojowa w lesie mogą mieć jedynie gazy, gdyż las zatrzymuje

Dom i szkoła

„Dom i szkoła” — o współpracy tych dwóch ważkich czynników mówią w izbach ustawodawczych, piszą w prasie, dyskutują na licznych zebraniach i posiedzeniach. Wszystko to jednak obraca się w sferze abstrakcji. W rzeczywistości od idealnej współpracy domu ze szkoła jesteśmy jeszcze bardzo, ale to bardzo odlegli.

Szkola robi swoje, a dom swoje. Kontakty z między nimi jest sporadyczne i pozbowiany koniecznego zaufania.

Wyrazem tego stanu rzeczy są np. zebrania kół rodzicielskich. Dzieci w klasie jest 60, a rodziców na zebranie przychodzi ni więcej jak 20. Zdarzają się jednak i takie wypadki, że — ze względu na znikomą frekwencję — nauczyciel musi zebranie odwoływać. Trudno z jednym opem i dwoma matkami urządzić klasowe zebranie rodziców.

Jesteli kierownik 7-mio klaszowej szkoły powszechnej, która liczy 800 dzieci wzywa zebranie dla rodziców, to przychodzić im w najlżejszym razie 200.

Gdzie reszta? Pewien snop światła na ten stan rzeczy rzucił fakt, że jeden z zaproszonych na zebranie rodziców odpał: „Na zebranie nie przyjdę, bo nie mam pieniędzy”.

Zdanie to w praktyce ma pewną dozę słuszności. Czy bowiem rodzice na tych zebraniach są? Mówi im się zwykle o białym kołnierzyku, o czystym ubraniu i całych butach, o obłożonych zeszytach a wreszcie tradycyjnie o regularnym wpłacie składek.

Kto ponosi winę za to, że tak się dzieje?

Ciekawe na ten temat spostrzeżenia znajdujemy w czasopiśmie „Praca Szkolna”, w artykule p. [Dokończenie na str. 2-4]

Naturalnie produkcja zboża i kartofli nie wyzeruje produkcji rolnej, ale można i należy ją uważać za podstawową dla gospodarki rolnej.

Warto przy tym zwrócić uwagę na kształtowanie się cen produktów rolnych w krajach „przeludnionych” i „nieprzeludnionych”. Na zachodzie Europy obserwujemy ceny produktów rolnych przeciętnie 2-3 razy wyższe niż u nas, natomiast ceny w krajach przemysłowych są u nas wyższe. Rolnik na Zachodzie zatem przy wyższej wydajności swej produkcji otrzymuje wyższą cenę za jednostkę swej produkcji, niż przy niższej. Wobec tego myślnie, natomiast nasz rolnik przy mniejszych plonach otrzymuje niższą cenę, plac za za wyroby przemysłowe droższy.

Te dysproporcje powodują powstawanie innych jeszcze dysproporcji, stanowiących w dziedzinie spożycia. Na Zachodzie spożywcze ludność obejmuje przede wszystkim wartościowe środki konsumpcyjne, u nas spożywcze kształtuje

Nie sprzedawajta duszy, Wojciechu, za butelkę wódki

Kieliszkiem wódki pić — babka rzecz. Chłop musi pić od razu szklanką albo, albo też sztyki, butelki garścią oblapa, do ust przylinać i pół litra w mgotaniu oka wydmie, śledzied przegryźć lub kawalkiem razowego śliczka. Wódki nie kręć się rozrzasa, język rozpuści i serce zmnieknie, choćby twardo jako kamień było.

Tęgo zdania był śledziedy w knajpie Andrzej, podsuszając raz po raz pół szlafa pod ręce Wojciechu, a ten chłob, jak w ustach chłobotało. Wreszcie gdy ciastna i brudna knajpa wydała się obszerna i piękna metajm oczom pijącego — Andrzej rzekł:

— Słuchajcie, Wojciechu, mam sprawę w Sądzie z Ignacem o pieniądze. Wyście musieli z nim sprawę, więc może tak po somsiedku będziecie mi świadkować, że widzieliście, jak płacilem mu po 13^{ty} miesiecznie przez 5 lat i że wy też tyle płacili temu, bo?

— Dobra, dobra, dajta la jeszcze z jeden półtytułek to i przysięgnie, co mi szkodzi...

Wojciech przysięgał, ino ślepiu mu sie jakos dzwini nie iskrzyły, ino coś za gardło seiskalo, ino na kark mała krew nie wystąpiła, tak spurpurowiał, ale przysięgał.

Przysięgam Panu Bogu... technawiedzącemu, że będę mówił z czera prawdę. Byłim, jak Andrzej brali od Ignaca pieniądze, jak umawiali, wreszcie na 12 od sta co miesiąc, a każdego miesiaca widzialem jak Andrzej placili procent bo i ja razem placilem... tyle samo... od swego dlugost... com był witem w tym czasie... Placilem takie procenty przez 5 lat... sprawu o to jeszcze nie wnosilem...

Przysięga święta rzecz. Uwierzono Wojciechowi i Andrzeju gdz uznało, że spoliczają zadanie swoje. Przeczuli mi, choć Wojciech gorycz w gębie po tym luanstwie miał i złe myśli po tym luanstwie jak obrydliwe robakow i ja na wnetrze też coś sie niłkno. Wiedział to utrapienie Andrzej, kilka razy jeszcze Wojciecha na wódkę wziął i... jakos sumienie przestalo Wojciechowi dokuczać. Al — niechta — jakos będzie.

Cudza krewzawa, jak sztydo z worka zawydzę wyleje — prawda kieja to oława na wierzach w ołynie i ślepiu wypali temu, co chłob ją szalszować. Tak było i z Wojciechem. Ignac w sprawie przeciw udział brzel, dyszał, co Wojciech gadal, odpis zerniał zrobił i do Prokuratora zaniósł. Po nitce do kłębka dotarło do prawdy. Oto Wojciech z Ignacem okolo 4 lat temu sprawę o pieniądze miał, ocenawali wleidy pod przysięga, że placili nie 13^{ty} miesiecznie, a tylko po 4 od sta co miesiąc i nie przez 5 lat, a przez jeden rok, że za tem albo wleidy łmal, albo w Andrzeju sprawę.

Sztydo z worka wylało. Wojciechu, a wysta za tę butelkę wódki dusze sprzedali, gospodarski, chłopski honor podetali i tego za żadne pieniądze nie odkupicie, jeszcze sie wam jeden rok wiczenia za krewwonyżystwo došlo. Bo kara za fałsz musi być.

G. Framar

OGŁOSZENIE

Zarząd Rodziny Urzędniczej podaje do wiadomości członkom R. U., że zgłoszenia na mieszkanie w kolonii Urzędniczej w Kiszalanie będą przyjmowane tylko do dnia 1 maja. Zgłoszenia należy kierować do p. A. Komorowskiej — Siedlce, Wydział Powiatowy, pokój Nr. 5. — tel. 21.

CHRZEŚCIFAŃSKI
Zakład zegarmistrzowski
w Siedlcach ul. Sienkiewicza 35.
Fachowa naprawa z gwarancją wszelkiego rodzaju zegarków.
W A S K L A D Z I E
zegarki, butelki i biuteria
CENY NISKIE LEONARD SZWARC

Kierownicza

Samodzielną do Zakładu Gastro-
nomicznego w Siedlcach bez-
wzynku, obeznana dobrze z prze-
wodzeniem tego rodzaju handlu potrzebna od
1-go maja r. b. Kandydatki zechcą
złożyć podania z powołaniem się na
poprzednie prace i referencje wraz z
fotografią i krótkim życiorysem do
Administracji „Życia Podlasia” ul. Pił-
sudskiego 6 do dnia 15 kwietnia r. b.
dla Gastronomii.

MŁYNARZE

Już dziś można zaopatrzyć się we
wszelkie artykuły młynarskie, jako to:
gaza młynarska, chlor, magnezyt,
krzemień, kwarc, szmergel, kar-
borundum, śruby, kubły do elewa-
torów.
P A S Y skórzane, balata z sercił
wielbłądziej, wosk do pasów
tarki, korek, sztukamry, oskardy,
i t. p. w Firmie

J. H. CIOK

Siedlce, Piłsudskiego CC. tel. 222.

Zagubiono świadectwo

ukonieczania Państwowej Szkoły Rze-
mielniczo-Przemysłowej w Siedlcach
Nr. 756 w ystawione na nazwisko
Romana Drabio.

na przed
emienny
i stały

PHILIPS
162"
ODBIORNIK 4-PENTODOWY
O NIEBWALEJ SPRAWNOŚCI

DO NABYCIA W CZOŁOWYCH
FIRMACH RADIOWYCH

Zakład Mechaniczny i Odlewnia Żelaza

WIKTORA LATKA

Siedlce, ul. Rynekowa 9 przy targowicy szosowej
poleca znane ze swej dobroci po cenie! zniżonych

Kieraty Nr. 5 i 6 od 2-ch do 4-ch koni, na panewkach samosmarach wadlowych, dzięki takiej konstrukcji panewek, kieraty moje, produkcy wymagają mniej siły pociągowej od innych kieratów.
Młotarnie szerokołomne z cepami karbowanemi i klepsko z żelaza kontowego.

Sieczkarze trybówki konikówki, Bentala do ręcznego i kieratowego ruchu.

Części zapasowe do kieratów, młotarni sieczkarni i t. p.

Odlewy żelwne z modeli własnych i nadesłanych.

DRUKARNIA POLSKA

ZYGMUNTA POBRZYWIŃSKO

NAJSTARANNIEJSZE WYKONANIE!
NAJNIŻSZA CENA!

SIEDLCE,
PUŁASKIEGO 9.
TELEFON 5.

Warunki prenumeraty: Rocznie 8 zł., półrocznie 4 zł., kwartalnie 2 zł.

Ogłoszenia: Cała strona 200 zł. Drobne — 10 gr. za wyraz w wierszu jednoszpaltowym. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Redakcja rękopisów nie zwraca.

EJERS' LEO LUX
ostrza
najwyższej jakości

Prosimy żądać wszędzie

Wynajme mieszkania

3-4 pokoje lub oddzielny dom z ogrodem z wygodami

Adres: 9 Dzw. Piechoty Rtm. G.

Sprzedam piac budowla

w środku miasta

Wiadomość Siedlce, administracja budynku Kolonii Urzędniczej w Kiszalanie, godzinka „Życia Podlasia”.

OGŁOSZENIE

Zarząd Rodziny Urzędniczej ogłasza przetarg na dzierżawę głównego budynku Kolonii Urzędniczej w Kiszalanie.

Budynek zawiera 6 pokoi mieszkalnych, kuchnię, wielką salę jadalną i działo za wernce. O bliższe informacje a także zgłaszanie się do p. A. Komorowskiej — Siedlce, Wydział Powiatowy, pokój Nr. 5 — tel. 21.

Oferty należy zgłaszać do dnia 1 maja 1937 roku.

MASZYNA Underwood

BIUROWA MAŁA
okazuje do sprzedania

Wiadomość w Drukarni Polskiej SIEDLCE, PUŁASKIEGO 9 tel. 5.

OKULISTA Dr. L. Weingold

przeniósł się z Warszawy na stałe do Siedlec
ul. Kilińskiego 14. Przyjmuje codziennie od godz. 12 do 2 i od 4 do 6.

LEKARZ-STOMATOLOG

Wacław Kolczyński

w Siedlcach, Piłsudskiego Nr. 14

Schorzenia jamy ustnej, leczenie zębów, regulacja zębów, szcęk oraz zęb szluczone.

LECZNICA

LEKARSKO DENTYSTYCZNA

Siedlce, ul. Sienkiewicza 33, tel. 14

Leczenie, plombowanie i usuwanie zębów bez bólu, zęb szluczone, korony porcelanowe. **Wojskowym i urzędnikom słyta i ustepstwo**. Przyjmuje codziennie lekarze specjalisci od 9-jej rano do 9-jej wieczorem.

SPECJALISTA CHOROBY SKÓRNYCH

i WENERYCZNYCH

Dr. Med. Maksymilian SCHLECHTER

Siedlce, ul. Kilińskiego 24.